

DE KWESTIE

Kan tv zonder fenomeen

Kaan Özgök
FOTO JOS SCHURMAN

Krachtiger opposenten bestaan bijna niet. 'Vandaag Inside' is van het televisiescherm. En er is zelfs een heus onderzoek naar 'de zonde' van Johan Derksen ingesteld. De prangende vraag blijft: kunnen we hem wel missen op de buis? „De vraag stellen, is hem beantwoorden,” zegt vertrouwenspersoon Marcel van Oss, directeur van een bedrijf dat vertrouwenspersonen opleidt. „Ik ben opgezwollen door al die onberispelijke rechtschapenheid,” meent echter Kaan Özgök, historicus, auteur en Turkije-volger.

Marcel van Oss

Nuchter Nederland is
zijn ventiel kwijt

Seksuele intimidatie
is niet hilarisch

Johan Derksen is eindelijk de mond gesnoerd op televisie. Het controverste Vandaag Inside stopt.

De vlag kan uit in deugdzaam Hilversum. Om het in voetbalteren te houden: Johan gaf vorige week dinsdag live in de uitzending een perfecte voorzet op doorlopend verontwaardigd Nederland. Vanzelfsprekend werd die getzig ingekopt door het koor van immer gekwetsten. En toen Talpa-chef Paul Römer eveneens liet weten dat Derksen buitenspel stond, was de boederschap duidelijk; naar de kleedkamer heren, de wedstrijd wordt afgelast, Vandaag Inside is gecanceeld. En dat alles vanwege een grotesk café-verhaal over een duizendrenkaars, dat zich afspeelt in het zedeloze Veendam van de jaren zeventig. Aan tafel werd ongemakkelijk gelachen, waardoor het leek alsof Johan het leed van verkrachtingslachtoffers ridiculiseerde. Dat was zeker niet fraai. Maar nog geen reden voor de hysterie die erna uitbrak.

Voetstappen

Toevallig heb ikzelf in 'crime scene' Veendam de nodige voetstappen. Het is mijn geboortegrond en ik ging er in de dachtige jaren naar de middelbare school. In die periode waren er in het uitgaansleven nog overblijfselen van de ruige tijden van weleer. Zo bestond het roemruchte Café Padtje nog. Met rode oortjes luisterde ik als

tiener naar verhalen van oudere stamgasten – onder wie mijn eigen broers – over uitspattingen in de seventies. Padtje was in de hoogtijdagen een soort vrijstaat in de toehal losbandige Groningse veenkolonien. Daar kon alles. Sommige rockartiesten die optraden in de Groningse concertzaal Oosterpoort namen na afloop zelfs een taxi naar Veendam om zich te laven aan onversneden seks, drugs en rock'n-roll

Johan Derksen weigert mee te jammeren

in deze kroeg. En let wel, ook vrouwen lieten zich bepaald niet onbetuigd. Herman Brood was een regelmatige bezoeker en werd er gekschanderend 'Stoede' genoemd, wat zoveel als 'plak brood' betekent. Dat was het decor van Derksens streekverhaal. Maar laat deze bandeloze setting vooral niet meewegen in uw oordeel. Want volgens moralisten is dat allemaal niet relevant. Tegenwoordig bepalen aanstellers de maatschappelijke maat, terwijl Derksen weigert mee te jammeren. Sterker nog, hij acht zich onafhankelijk genoeg om gewetensvol een vulgaire jeugdzonde op te biechten. Niet zoals hij zich vrij genoeg acht met een Cuby + Blizzards-kapsel rond te lopen.

De mediapersoon Derk-

sen is de enige die, wegens zijn ongeneeslijk gebrek aan politieke correctheid, maatschappelijke discussies terugbrengt tot normale mensen. 'Niet zo overdreven doen mensen', was vaak de onderliggende toon in Vandaag Inside.

De populaire talkshow vormde daarmee voor honderdduizenden Nederlanders een broodnodig ventiel. Want veel mensen, onder wie ikzelf, raken opgezwollen door de on-

besprijpelijke rechtschapenheid die dagelijks vanuit overig Hilversum over Nederland wordt uitgestraald.

Onbedaarlijk meelachen om een schurend grapje biedt verlichting. De dikke lucht kan er dan uit. Maar humor kan je anno 2022 duur te komen staan in Nederland. Voordat je het weet ben je in de ogen van de vele luidruchtige dominees een racistische, seksistische homofoob. Of zelfs een verkrachter. Met stijgende verbazing heb ik beleefd hoe Johan Derksen Jimmy Braaf Nederland een Dörr Savile-etiket opgeplakt heeft gekregen. Het is de beklemming ten top. Johan is nu van de buis. Wie hem op moet volgen? Die man is niet te vervangen. Maar nuchter Nederland is wel zijn ventiel kwijt.

Kaan Özgök is historicus, auteur en Turkije-volger

'Hij kan zo leuk liegen. Met Johan is het altijd lachen. Wie biedt je nog een tv-programma waar je naar uitkijkt? Er is al niks op tv en dan wordt dit ons ook nog afgepakt. Blijft het vrije woord voortaan ongehoord?'

Is er nog te leven op deze wereld zonder Derksen voor de kijkers voor wie hij het lichtpunt of zelfs het hoogtepunt is in hun bestaan?

Onbeschaamd

Je zou haast denken van niet... Niemand kan zo heertijk onbeschaamd grof en bot zijn. Hij durft het te zeggen. Weinig zeventigjarige blijven zo jeugdig fris denken. Waarom zou je op tv de moeite doen om feiten te checken of te zoeken naar nuance of achtergronden als je lol kunt hebben en je ongebreidelde gal kunt spuisen?

Als je dit zoekt dan is er voor Derksen geen alternatief omdat wat uit zijn mond komt zelfs in een voetbalkantine grensoverschrijdend en kwetsend is en een onvriendelijke wereld creëert voor vrouwen, homo's en medelievers. Laat staan op tv.

Is het na smettoo, The Voice, Overmars, enzovoorts, nog altijd nodig om uit te leggen dat 'dit gelul' niet hilarisch maar zwaar beschuldigend is? Er wordt schade gedaan, zowel aan slachtoffers als aan het thema seksuele intimidatie en andere ongewenste

omgangsvormen, door verkrachting te bagatelliseren en te normaliseren ('Dat soort dingen gebeuren nu eenmaal en we hebben allemaal onze jeugdzonden, hè?') en door het slachtoffer de schuld te geven ('Die juffrouw was dronken en bewusteloos').

Je hoopt dan altijd dat er iemand is die niet mee licht en het omstandersdilemma overstijgt en op het moment zelf woorden durft te geven aan het eigen gevoel van 'dit kan toch eigenlijk niet'. Daar is veel moed voor nodig, want wie zijn nek uitsteekt is een 'steerbeeder' en kan 'de kop afgehaakt' worden. Je valt

Ja, er is leven zonder deze voetbal-analyticus

buiten de groep. Je bent niet langer 'one of the boys'. Je hebt geen gevoel voor humor. Je bent politiek correct, een deugder, moraalridder of erger. Je loopt het risico dat je wordt gecanceeld.

Schaterlach

Aan tafel bij Vandaag Inside had dan ook niemand het lef. Integendeel, de schaterlach van Brunswijk en de opmerking van Van der Gijp ('Ze heeft

nog geluk gehad. Voor het zelfde geld staat er een honkbalknuppel in de hoek. Haha!') waren een en al support voor Derksen. Om het verkrachttingsverhaal werd door de hele tafel keihard gelachen. Het werd lol om een verkrachting.

Ik had het spraakmakende en grensoverschrijdende gevonden als een van de heren aan tafel op dat moment in eigen woorden had gezegd: 'Johan kappen! Ik vind jouw verhaal over de door 'jouw' begane verkrachting' en jouw grappige toon niet grappig. Ik word er onpasselijk van. In mijn ogen is het beschuldigend voor alle slachtoffers van seksueel geweld.' Dan ben je een vent met ballen. Het zou interessante tv hebben opgeleverd.

Dan rest mij de vraag: zijn er in Nederland mensen te vinden als alternatief voor

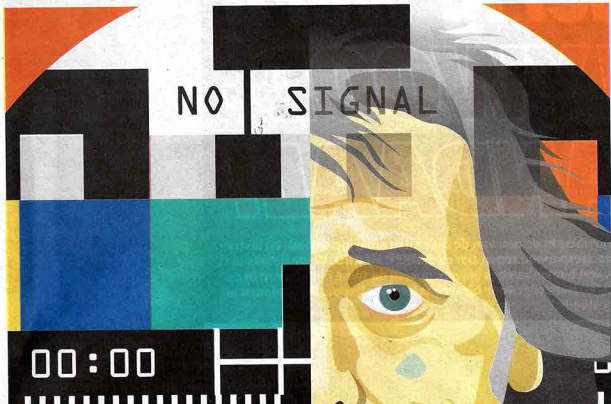
Derksen? Mensen die scherpsinniger, gewatter, leuker en briljanter zijn dan hij en daarvoor niet terugkerend hoeven te grijpen naar grove grensoverschrijdingen?

Wat denkt u zelf? De vraag stellen is hem beantwoorden.

Marcel van Oss
Directeur/trainer Van Oss & Partners, LVV geaccrediteerde opleiding tot vertrouwenspersoon

Johan Derksen?

DIT ZEGGEN ANDEREN

WAT VINDT U? REAGEER OP WWW.WUZ.NL

GERARD JOLING IN TALK-SHOW BEAU VAN ERVEN DORENS:

'Ik vind Johan Derksen een held als je zoveel durft te noemen en te zeggen. Ik vind het doodzonde dat hij is gestopt. Kijk, Wilfred is een soort aangever en dan duiken ze er allebei in en dan gaat Johan soms net een stapje te ver. Ja, daar word ik blij van.'

IMAGODESKUNDIGE ZABETH VAN VEEN:

'Wat doen de sponsors? Wie durft het aan om met hem geassocieerd te worden?'

TV-BAAS WNL BERT HUISJES:

'Ik denk dat een dergelijk programma nauwelijks opnieuw is op te zetten. Het staat of valt bij de persoonlijkheden, hun eigenzinnige manier van denken, de humor, zelfspot en chemie. Het ontbreken van een rem bleek een fataal risico. Hun kracht werd hun einde.'

MARIËTTE HAMER, REGERINGSCOMMISSARIS SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG:

'Ik vind Derksens gedrag denigrerend en kwetsend voor slachtoffers seksueel misbruik. Het was ontluisterende televisie.'

CATHERINE KEYL:

'De mediaophef over voetbalanalist Derksen is volstrekt idioot. Het gaat veel te ver hoe hij is gecanceld.'

TV-MAAKSTER TINA NIJKAMP:

'Ik werd er misselijk van. Deze keer ging het over Johan zelf, niet over een mening. Het hele programma van de buis halen, vind ik te ver gaan.'

THERAPEUTISCH HULPVERLENER SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG JACQUELINE KLEIJER:

'Cancelen maakt dat de massa, recht gaat spreken, in plaats van dat de rechter dat doet.'